

Komentaras

2013 04 04

Geriau jau Kipras ar Slovėnija

Paryžiaus mados savaitė, kuri baigėsi kovo 6 d., užbaigė keturių pagrindinių pasaulio stiliaus renginių karuselę ir nubrėžė aprangos tendencijas šių metų rudenii ir žiemai. Beveik tuo pačiu metu kulminaciją pasiekusi Kipro bankinio sektoriaus krizė ėmė diktuoti naują madą finansų rinkose. Visi puolė analizuoti Rusijos indėlininkų nuostolius, bei ieškoti nedidelių šalių su bankinio sektoriaus problemomis, kurios turėtų būti „kitos eilėje“. Tačiau kartais ieškodami adatos šieno kupetoje nepastebime rūkstančių dūmų daržinėje.

Pirmiausia klievo Slovėnija. Faktas, kad keli didžiausi Slovėnijos bankai (beje valstybiniai) turi problemų su neveiksniomis paskolomis yra senai žinomas, tačiau Kipro polemika vis tiek išprovokavo Slovėnijos ilgo laikotarpio obligacijų pajamingumą kilimą, kas nestebina turint omenyje mažą šių instrumentų likvidumą ir jautrumą neigiamoms naujienoms. Visgi po Kipro įvykių Slovėnijos obligacijų pajamingumai nepakilo į tokias aukštumas, kurias jie buvo pasiekę praėjusią vasarą, kai šalies parlamentas nenorėjo pritarti taupymo priemonėms. Tai, kad Slovėnijos bankų sektoriaus problemos yra žymiai mažesnės už tas, kurias turėjo įveikti Kipras, jau buvo ne kartą aprašyta, o pastarųjų dienų Slovėnijos obligacijų pajamingumą mažėjimas tik patvirtina faktą, kad, ko gero, išgąščio buvo per daug. Kai kurie gana gerai pasaulyje žinomi analitiniai centrai taip persistengė su mažų pažeidžiamų šalių paieška, kad pradėjo paįšyti juodą scenarijų ir mūsų kaimynei Estijai.

Po to klievo Rusijos įmonėms, saloje laikiusioms indėlius, ir pačiai Rusijai (esą Kipro įvykiai suduos rimtą smūgį šalies ūkiui). Visgi mūsų kaimynės finansinė padėtis yra pakankamai tvirta, kad sugertų tokį šoką, o štai Ukrainos įmonėms problemos Viduržemio jūros saloje gali sukelti rimtą galvos skausmą. Jos ten laikė palyginti nedaug – keletą milijardų dolerių – indėlių, tačiau dėl mokestinių priežasčių nemaža dalis atsiskaitymų vyksta per Kiprą. Be to, Ukraina turi rimtų problemų su užsienio valiutos rezervais. Neigiamas šalies einamosios sąskaitos balansas ir fiksuotas grivinos kursas centriniam bankui paliko nedaug valiutos atsargų – jų neužtektų padengti nė trijų mėnesių šalies importo. Prie to pridėjus tikėtiną neigiamą (-0,5 proc.) ūkio augimą šiemet, milžinišką užsienio skolos refinansavimo poreikį (maždaug 40 proc. nuo BVP per ateinančius 12 mėnesių) ir nesutarimus su TVF, atsiskaitymų trukdžiai gali būti rimtesnių problemų pradžia. Ukrainai Kipro bankrotas gali būti skausmingesnis nei Rusijai.

Tačiau ko ne svarbiausias iššūkis šiuo metu yra rinkimai Italijoje, kurie absoliučiai nesusiję su Kipru, bet apie kurios visi tarsi pamiršo. Italija vis dar neturi vyriausybės, o Kipro problemoms po truputį tolstant būtent šis faktas taps rimčiausiu baimės šaltiniu. Italija negali vystytis ir eiti reformų keliu neturėdama vyriausybės. Euro zona yra sunkiai įsivaizduojama be Italijos. Vieningos valiutos sąjungos skeldėjimas reikštų tolesnę ekonominę stagnaciją dėl neapibrėžtumo, kuris stabdytų investicijas ir vartojimą. Lietuvai tai reikštų eksporto problemas ir lėtą ūkio augimą. Geriau jau rinkos toliau koncentruotųsi į Kiprą ar Slovėniją...

Rokas Bancevičius

Vyresnysis analitikas

Ekonominių tyrimų padalinys